

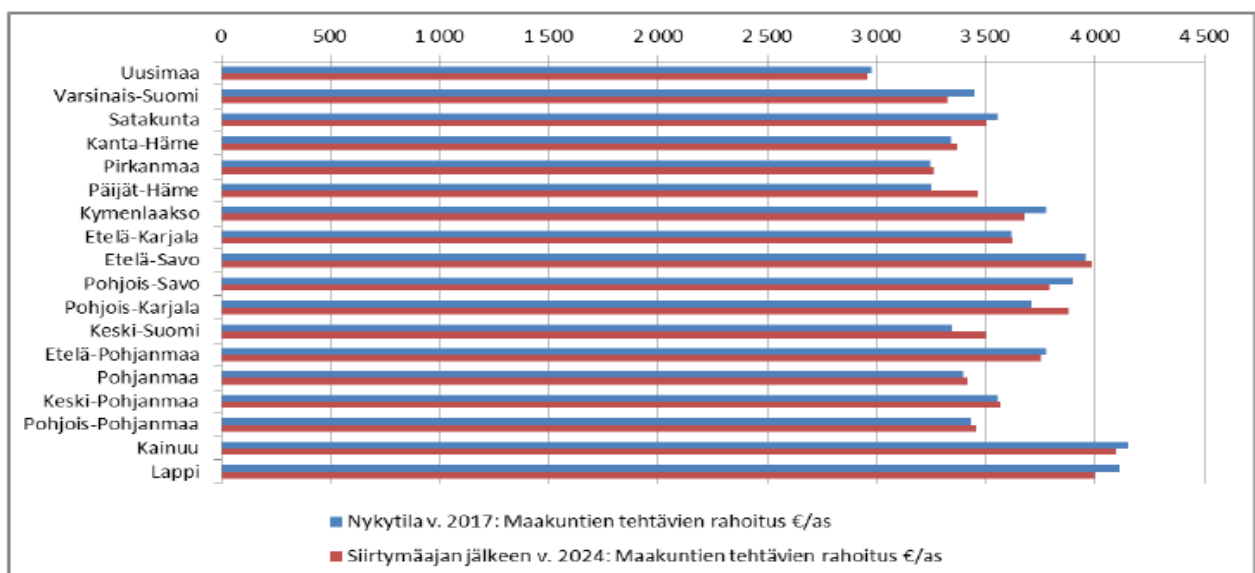
Maakuntahallitus 20.3.2015 § 15

Etelä-Savon maakuntaliiton lausuntoluonnos maakuntien rahoitusta koskevan lakiluonnoksen täydentämisestä

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa maakuntien rahoitusta koskevan lakiluonnoksen täydentämisestä. Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että maakuntien rahoitusjärjestelmää käsiteltäisiin yhtenä kokonaisuutena, kattaen kaikki maakuntien vastuulle siirtyvät tehtävät. Nyt eduskuntakäsittelyssä oleva maakuntien rahoitusta koskeva lakiehdotus sisältää tässä vaiheessa vain soten, ympäristöterveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoituksen.

Etelä-Savon maakuntaliitto pitää täydennystä lähtökohtaisesti hyvänä, koska uuden maakunnan tehtävien kokonaisuuden on hyvä olla esitettynä yhtenäisesti. Maakuntaliitto haluaa kuitenkin nostaa esiin joitakin asiakokonaisuuksia:

- Lain yleisperusteluissa määritellään tarkasti uuteen maakuntaan siirtyvät tehtävät ja niiden rahoituksellinen tausta. Yleisperusteluissa avataan edelleen maakunnille osoitettavan rahoituksen riittävyyteen liittyviä seikkoja. Perusteluissa viitataan ELY-keskusten säästöpaineeisiin vuosina 2016 ja 2017 ja edelleen toivotaan, että uudessa maakunnassa jatkettaisiin ELY-keskuksilla käytössä olevia keskittämiskäytäntöjä, joissa yksi ELY (tulevaisuudessa maakunta) hoitaisi koko maan/useamman maakunnan osalta tiettyä tehtävää. **Maakuntaliiton mielestä kullekin maakunnalle on mahdollistettava aidosti itsehallinto myös keskittämiskäytäntöjen osalta. Maakuntien tulee voida järjestää tehtävien hoito parhaaksi katsomallaan tavalla ja määritellä yhteistyön muiden maakuntien kanssa oman toimivaltansa piirissä.**
- Uusien maakuntien rahoituksellinen taso esitetään pääosin vuoden 2017 talousarvioiden mukaisena lähtötasona. Maakuntien rahoitukseen esitetään viiden vuoden porrastettua siirtymäaikaa. **Maakuntaliitto pistää siirtymäaikaa hyvänä ja välttämättömänä toimintatapana näin suuressa tehtävien uudelleen organisoinnissa.** Oheinen taulukko kuvaa arvioitua rahoituksen tilannetta siirtymäajan aikavälillä:

Kuvio: maakuntien arvioitu rahoitus kaikkiin maakunnille siirtyviin tehtäviin vuonna 2019 ja siirtymäkauden jälkeen vuonna 2024 (huom. vuoden 2019 rahoitustaso on tämän hetken laskelmassa laskettu pääsääntöisesti vuoden 2017 tiedoilla)

- Rahoituslain sääntelyn laajentuessa koskemaan myös muita kun sote- ja pelastustoimen rahoitusta esitetään lakiesityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa lisättäväksi kaksi uutta rahoituskriteeriä: kasvupalvelutekijä ja maatalousyrietykset.

Kasvupalvelukertoimen sisältö:

Kasvupalvelukertoimen määrittely perustuisi työ- ja elinkeinohallinnolta maakunnille siirtyvien tehtävien keskeisiä kustannuksia määrittäviin tekijöihin:

Maakunnan kasvupalvelukeroin lasketaan jakamalla maakunnan työttömien työnhakijoiden määrä, työttömyysaste ja yritysten toimipaikkojen lukumäärä vastaavilla valtakunnallisilla tekijöillä ja kertomalla saadut ja viimeksi summattavat osamäärät osatekijöille määritellyillä painotuksilla. Painotukset ovat seuraavat:

Työttömät työnhakijat	60 prosenttia
Työttömyysaste	15 prosenttia
Yritysten toimipaikat	25 prosenttia

Maaseutukertoimen sisältö:

Maakunnan maatalousyrietyskeroin lasketaan jakamalla maakunnassa sijaitsevien maatalousyrietysten lukumäärä vastaavalla koko maan lukumäärällä. Kerrointa laskettaessa käytetään maakunnan tietoja maakunnassa sijaitsevien maatalousyrietysten lukumäärästä varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävältä kalenterivuodelta.

Maakuntaliitto pitää kriteerejä hyvinä ja niiden kautta rahoituksen määräytymistä voidaan kohdentaa tarveperusteisesti.

- Edelleen lakiesityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetään maakunnan muiden tehtävien asukastiheyskerrointa. Rahoituslakiesitykseen liittyvän sosiaali- ja terveydenhuollon osalta liittyy myös asukastiheyskerroin. Nyt esitetty uuden asukastiheyskertoimen tarkoituksena olisi korvata harvasta asutuksesta maakunnalle aiheutuvia kustannuksia. Tämän vuoksi myös maakunnan muiden tehtävien laskennallisten kustannusten määräytymisperusteiksi esitetään asukastiheyskerrointa. **Maakuntaliitto pitää harvan asutuksen huomioimista rahoituksen perusteissa hyvänä, mutta alla olevan taulukon mukaista painokerrointa varsin pienenä.**

Valtion rahoitus maakunnille

Maakunnille myönnetään valtion rahoitusta asukasmäärään perustuen, palvelujen tarvetta ja kasvupalvelua kuvaavien sekä olosuhdetekijöiden, maatalousyrietysten ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimien perusteella siten kuin jäljempänä tarkemmin säädetään. Osuuksien painoarvot valtion rahoituksessa ovat seuraavat:

Asukasperusteinen osuus	10,853 prosenttia
Ikäryhmäkohtaiset tarvetekijät	35,513 prosenttia
Sosiaali- ja terveyspalvelujen tarvetekijät	45,577 prosenttia
Kasvupalvelua kuvaavat tekijät	2,951 prosenttia
Asukastiheys	1,528 prosenttia
Vieraskielisyys	1,325 prosenttia
Maatalousyrietykset	0,916 prosenttia
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	0,946 prosenttia
Kaksikielisyys	0,284 prosenttia
Saaristoisuus	0,107 prosenttia

Täydennys maakuntahallituksen lausuntoon maakuntajohtaja päätös § 123

Etelä-Savon maakuntaliitto täydentää maakuntahallituksen 20.3.2017 antamaa lausuntoa maakuntien rahoitusta koskevan lakiluonnoksen (HE 15/2017) täydentämisestä seuraavasti:

Lakiesityksessä esitetään, että maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.40.40 maksettavat saimaannorpan suojelemiseksi tarkoitettujen verkkokalastuskieltoalueiden korvaukset vesialueiden omistajille maksettaisiin yleiskatteelliselta maakuntien valtionrahoitusmomentilta. Etelä-Savon maakuntaliiton mielestä korvaukset tulee säilyttää maa- ja metsätalousministeriön erillismomenttina samaan tapaan kuin porotalouden edistäminen (momentti 30.10.51). Porotalouden edistäminen säilyy erillismomenttina, koska määrärahan perusteena olevat tehtävät ovat maantieteellisesti hyvin rajattuja. Sama peruste koskee saimaannorpan suojelemiseksi tarkoitettujen verkkokalastuskieltoalueiden korvauksia, sillä saimaannorppakannasta yli 90 % sijaitsee Etelä-Savon maakunnassa ja alle 10 % Etelä-Karjalan ja Pohjois-Karjalan maakunnissa. Saimaannorpan suojelemiseksi annettavat rajoitukset eivät myöskään ole Etelä-Savon maakunnan päätettävissä, siksi rajoituksista maksettavat korvaukset tulisi olla valtion vastuulla.

Etelä-Savon maakuntaliitto